

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D. v právní věci **žalobce: Ing. V.D.**, bytem B. 231, P., **zastoupeného JUDr. Ladislavem Kolačkovským, advokátem**, se sídlem Na Příkopě 859/22, 110 00 Praha 1, **proti žalované České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, **o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 6. 2013, č.j. „X“/315-BK,**

t a k t o :

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 5.6.2013, č.j. „X“/315-BK se z r u š u j e** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná j e p o v i n n a** nahradit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši **4719 Kč** k rukám JUDr. Ladislava Kolačkovského, právního zástupce žalobce, a to ve lhůtě do třiceti dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Vymezení předmětu řízení:

Žalobou doručenou Městskému soudu v Praze dne 2.8.2013 a následně postoupenou nadepsanému krajskému soudu bylo zahájeno řízení o žalobě proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení uvedenému ve výroku tohoto rozsudku podle § 65 a násl. zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“). Uvedeným rozhodnutím žalované byly podle § 90 odst. 5 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu, zamítnuty námitky žalobce proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č.j. „X“ ze dne 16.4.2013 a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Posledně uvedeným rozhodnutím ve spojení s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně byl žalobci podle § 29 odst.1 zák. č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) přiznán od 26.5.2013 starobní důchod ve výši 9692 Kč měsíčně.

Dle odůvodnění rozhodnutí činí základní výměra důchodu žalobce 23302 Kč měsíčně. Procentní výměra důchodu byla stanovena z výpočtového základu 15337 Kč, což odpovídá osobnímu vyměřovacímu základu 26008 Kč zjištěnému za roky 1986 - 2012. Procentní výměra činí ke dni vzniku nároku na důchod za 32 roků pojištění 48 % výpočtového základu, tedy 7362 Kč měsíčně. Dále správní orgán prvního stupně uvedl, že Dohoda mezi ČSR a SSSR o sociálním zabezpečení ze dne 2.12.1959, publikovaná pod č. 116/1960 Sb., pozbyla platnosti dne 31.12.2008, tedy pro žalobce nelze tuto dohodu aplikovat, neboť věkovou podmínku přiznání nároku na starobní důchod splnil až dne 26.5.2013. Žalobce podal proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně námitky, v nichž požadoval nové zhodnocení doby studia v tehdejším SSSR a započtení doby studia na Leningradském vysokém dělostřelecko - velitelském učilišti od 1.9.1969 do 28.7.1973 pro účely výpočtu výše starobního důchodu. Žalovaná se pak vypořádala s námitkami tím, že poukázala na zánik platnosti shora uvedené dohody na základě výpovědi publ. jako sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 87/2008 Sb.m.s. Potvrdila přitom výslovně, že doba studia žalobce získaná od 1.9.1969 do 28.7.1973 nebyla pro stanovení výše starobního důchodu na základě této dohody započítána. Současně dospěla žalovaná k závěru, že dobu studia nelze zhodnotit ani na základě zákona o důchodovém pojištění, a to pro nesplnění podmínek § 13, § 21 zákona o důchodovém pojištění. Uvedla přitom, že: „*Dokladem o posouzení studia v SSSR jako vysokoškolského vzdělání v České republice může být pouze rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které nelze nahradit potvrzením Ministerstva obrany.*“

Žalobní body:

Žalobce tvrdí nezákonnost napadeného rozhodnutí, neboť žalovaná nerespektovala judikaturu Nejvyššího správního soudu (sp. zn. 4 Ads 145/2011, 6 Ads 40/2003, 6 Ads 101/2008, 6 Ads 23/2009). Dále žalobce tvrdí, že žalovaná provedla nesprávnou právní kvalifikaci na základě použití § 13 zákona o důchodovém pojištění, čímž byl žalobce zkrácen na ústavně zaručeném právu na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří (čl. 30 odst.1, 3, ve spojení s čl. 4 odst.2, 4 a čl. 41 odst.1 Listiny základních práv a svobod). Poukazuje na to, že limity přiměřeného hmotného zabezpečení ve stáří mohou být dány pouze zákony, přičemž se dovolává obecného principu zákazu diskriminace plynoucího z čl. 1 odst.1 Ústavy ČR a z čl. 3 odst.1 Listiny základních práv a svobod.

Žalobce zdůraznil, že v daném případě bylo namístě aplikovat zákon o důchodovém pojištění v intencích judikatury Nejvyššího správního soudu. Žalovaná by pak by nutně dospěla k závěru, že na žalobce jako na občana ČR dopadá aplikace § 13 zákona o

důchodovém pojištění a sporovanou dobu studia získanou na území bývalého SSSR by nutně hodnotila jako náhradní dobu pojištění získanou před 1.1.1996 podle předpisů platných před tímto dnem (a to po dobu prvních šesti let tohoto studia po dosažení věku 18 let). Dle žalobce na uvedený případ dopadá rozsudek Nejvyššího správního soudu vydaný ve skutkově zcela totožné věci sp. zn. 4 Ads 145/2011. V tomto rozsudku byla uznána jako náhradní doba pojištění doba studia stěžovatelky, kterou získala na území bývalého SSSR, přičemž státní občanství ČR nabyla až po absolvování studia. Žalobce poznamenal, že při vyřizování žádosti o invalidní důchod bylo k jeho náhradní době pojištění (době studia) přihlédnuto.

Žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí z důvodu zjevné nezákonnosti, když: „vady řízení ponechává stranou.“

Vyjádření žalované:

Žalovaná setrvala na právním názoru předestřeném v žalobou napadeném rozhodnutí. Za nesporné označila občanství žalobce jako občana ČR, podání jeho žádosti o starobní důchod dne 6.3.2013 a skutečnost, že se žalobce narodil, studoval a pracoval na území bývalého SSSR, a to do r.1990. K námitce žalobce, že v řízení o invalidní důchod bylo přihlédnuto k době studia na území bývalého SSSR jako k náhradní době pojištění, uvedla, že s ohledem na to, že žalobce nesplňoval podmínku invalidity, nebyly zkoumány ani ostatní podmínky pro přiznání nároku na invalidní důchod. Co se týče námítky, že žalovaná nerespektovala při zhodnocení doby studia jako náhradní doby pojištění judikaturu Nejvyššího správního soudu, s tím žalovaná částečně souhlasí, přičemž k tomu uvádí následující důvody. Co se týče platnosti shora uvedené dohody, v souladu s nálezem Ústavního soudu č.j. I ÚS 420/09-32 upravuje svůj názor na dobu platnosti do 22.9.2009, tedy do dne publikace ukončení platnosti dohody ve Sb.m.s. Trvá přitom na tom, že žalobce uplatnil žádost o starobní důchod v době bezesmluvního vztahu s nástupnickými státy bývalého SSSR. V tomto ohledu žalovaná shledává shodu ve svém postupu s právními názory Nejvyššího správního soudu vyslovenými v rozsudku sp. zn. 4 Ads 145/2011, 6 Ads 40/2003 a 6 Ads 101/2008. Co se týče odkazu na rozsudek 6 Ads 23/2007, dle žalované se jedná o jinou skutkovou věc, neboť žalobkyně byl občankou Československé republiky vyslanou v roce 1960 ke studiu do bývalého SSSR. Co se týče odkazu žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Ads 145/2011, se závěrem v něm vyloveným nesouhlasí, neboť má za to, že nelze podmiňovat posouzení doby studia jako náhradní doby pojištění pouze státním občanstvím ČR v době podání žádosti, nýbrž trvá na tom, že se musí jednat o osoby, které byly v minulosti ke studiu do bývalého SSSR jako občané ČR vysláni. Žalovaná má za to, že čl. 30 odst. 1 Listiny základních práv a svobod nezaručuje přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří v takovém rozsahu, jak vyzněl z popíraného právního názoru Nejvyššího správního soudu.

Žalovaná proto trvá na tom, že rozhodla po právu, tudíž navrhla, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Replika žalobce:

Žalobce odkázal na nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2127/12 a ustanovení § 13 zák. č. 89/2012 Sb., občanského soudního řádu, čímž se dovolá předvídatelnosti soudních rozhodnutí a právní jistoty.

Podstatné okolnosti ze správního spisu:

Žalobce uplatnil žádost o starobní důchod dne 6.3.2013, přičemž uplatnil dobu pojištění na území Ruské federace a Běloruska. Z formuláře žádosti o starobní důchod se podává, že bylo ověřeno, že doklady o studiu v Leningradě předložil žalobce již k žádosti o invalidní důchod. Ve správním spise je založen záznam ze dne 25.3.2013 s pokynem, aby byla posouzena pouze česká doba pojištění, a to z důvodu zániku shora uvedené dohody.

Dne 16.5.2013 podal žalobce proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně námitky, které jsou sepsány na formuláři žalované. V námitkách žalobce výslovně požádal o zhodnocení doby studia získané v tehdejší SSSR či jasné vyjádření, jaký doklad má předložit, aby mu tato doba studia byla pro důchodové účely započítána jako „odpracovaná“, přičemž připomněl, že v řízení o přiznání invalidního důchodu předkládal potvrzení Ministerstva obrany. Ve správním spise je založeno potvrzení Ministerstva obrany ze dne 21.9.2010, dle kterého žalobce podle rozhodnutí rektora Vysoké vojenské školy pozemního vojska ve Vyškově ze dne 29.8.1980 získal vysokoškolské vzdělání. Rovněž je zde založena vložka k diplomu č. 034816 vydanému V.D., ze dne 29.8.1980, v níž je výslovně uvedeno, že studium získané na Leningradském vysokém dělostřeleckovelitelském učilišti Rudého října se uznává za platné na území Československé socialistické republiky.

Posouzení důvodnosti žaloby:

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle právního a skutkového stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí podle § 75 odst.1, 2 s.ř.s a dále v rozsahu § 76 s.ř.s. Ve věci bylo rozhodnuto bez jednání v souladu s ustanovením § 76 odst.1 písm. a) s.ř.s.

Předně se krajský soud zabýval tím, zda je napadené rozhodnutí v plném rozsahu přezkoumatelné. V otázce prokázání doby studia na území bývalého SSSR získané žalobcem přitom shledal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť není z napadeného rozhodnutí zřejmé, proč žalovaná dospěla k závěru, že pouze rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy je jediným dokladem pro posouzení studia v bývalém SSSR jako vysokoškolského vzdělání na území ČR, když zcela absentuje odkaz na příslušné právní ustanovení a právní úvaha o tom, jak byla posouzena ve správním spise založená a shora uvedená doložka k diplomu žalobce. Žalovaná se přitom s touto listinou byla povinna vypořádat, a to zejména s ohledem na případné účinky veřejné listiny a svoje závěry v rozhodnutí řádně uvést a zejména zdůvodnit odkazem na příslušné právní předpisy. Z napadeného rozhodnutí není zřejmé, proč dospěla k tomu, že jediným podkladem může být již uvedené potvrzení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a zda tento její závěr byl důvodem pro odmítnutí aplikace § 13 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, či zda tím důvodem bylo spíše to, čemuž nasvědčuje vyjádření žalované, že žalobce nebyl ke studiu na území bývalého SSSR vyslán jako občan ČR. K tomu krajský soud zdůrazňuje, že žalovaná svým vyjádřením nemůže neúplnost a tím méně nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí zhojit. Je třeba ještě uvést, že pokud žalovaná dospěla k závěru, že předložená potvrzení nejsou dokladem prokazujícím uznání studia jako vysokoškolského studia na území ČR, pak měla žalobci poskytnout možnost, přičemž žalobce o to v námitkách výslovně žádal, aby předložil požadované potvrzení. To však žalovaná neučinila, čímž řízení zatížila procesní vadou, která mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Žalobce přitom v žalobě

nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů ohledně neuznání doby studia namítal. Uvedený důvod byl tak dostatečným důvodem pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí.

Dále krajský soud poznamenává, že se neztotožňuje s námitkami žalované, které by měly vést k překonání zcela jednoznačného právního názoru Nejvyššího správního soudu zřetelně vysloveného Nejvyšším správním soudem v rozsudku 4 Ads 145/2011 – 59 ze dne 22.3.2012: „*Za náhradní dobu pojištění se tedy podle § 13 odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 425/2003 Sb., považuje též doba studia v cizině získaná před 1. lednem 1996, a to po dobu prvních šesti let tohoto studia po dosažení věku 18 let, jestliže má pojištěnec české státní občanství ke dni podání žádosti o důchod.*“ Právní názor byl ohledně aplikace ustanovení § 13 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění vysloven ve skutkově obdobné věci a nevzbuzuje žádné pochybnosti o tom, jakým způsobem je třeba aplikovat ustanovení § 13 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. Je pravdou, že se aplikace bude vztahovat i na studia v jiných státech než pouze v bývalém SSSR, avšak to není důvodem pro vyvrácení uvedeného názoru, naopak taková aplikace podmíněná pouze státním občanstvím v době podání žádosti o starobní důchod zakládá nediskriminující zacházení s občany ČR v oblasti důchodového zabezpečení.

Krajský soud ze shora uvedených důvodů zrušil napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost rozhodnutí podle § 76 odst.1 písm. a) s.ř.s.

Náklady řízení:

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst.1 s.ř.s., když žalobce byl ve věci plně úspěšný. Krajský soud přiznal žalobci náklady soudního řízení za mimosmluvní odměnu právního zástupce žalobce /ve výši 1000 Kč za jeden úkon právní služby podle § 7 bod 3., § 9 odst. 2) a § 11 odst.1 písm.a), d) vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů za poskytování právních služeb („advokátní tarif“)/, a to za

- tři úkony právní služby: převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, podání repliky;
- tři náhrady hotových výdajů za tři úkony právní služby po 300 Kč (§ 13 odst.1, 3 advokátního tarifu); tj. soud přiznal žalobci náklady řízení zvýšené o 21 % DPH (§ 57 odst.2 s.ř.s.) v celkové výši 4719 Kč. Žalovaná je povinna zaplatit náhradu nákladů řízení žalobci k rukám jeho právního zástupce v celkové výši 4719 Kč, a to ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, když soud stanovenou lhůtu považuje za přiměřenou reálným možnostem žalované k provedení uložené úhrady.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Pardubicích dne 20. ledna 2014

JUDr. Petra Venclová, Ph.D., v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Vladimíra Píchová